

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра біології продуктивності тварин імені академіка О. В. Квасницького

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(вибіркова фахова навчальна дисципліна)

ТЕХНОЛОГІЯ ВІДТВОРЕННЯ ТВАРИН

освітньо-професійна програма	Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
спеціальність	204 Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва
галузь знань	20 Аграрні науки та продовольство
освітній ступінь	Бакалавр

Розробник
Усенко Світлана –
завідувач кафедри біології
продуктивності тварин,
д.с.-г.н., к.б.н., с.н.с.

Гарант ОПП
Кузьменко Лариса –
професор кафедри біології
продуктивності тварин,
к.с.-г.н., доцент

Полтава 2022 р.

Опис навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Технологія відтворення тварин
Місце в індивідуальному навчальному плані	Вибіркова фахова навчальна дисципліна
Назва структурного підрозділу	 Кафедра біології продуктивності тварин імені академіка О.В. Квасницького
Контактні дані розробників, які залучені до викладання	Викладач: Усенко Світлана , д.с.-г.н., к.б.н., с.н.с. Контакти: ауд. 443, навчальний корпус № 4 : svetlana.usenko@pdaa.edu.ua : 0505211560, сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/usenko-svitlana-oleksiyivna
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	204 Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва ОПП Технологія виробництва та переробки продукції тваринництва
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми: «Хімія», «Біобезпека, радіологія і біоетика», «Гігієна тварин», «Заготівля, зберігання та контроль якості кормів», «Основи фахової діяльності»

Заплановані результати навчання:

Мета вивчення навчальної дисципліни: формування у здобувача вищої освіти знань і практичних навичок з технології відтворення тварин, що дозволить майбутньому фахівцю регулювати біологічні особливості відтворення сільськогосподарських тварин, вирішувати питання технології штучного осіменіння, впроваджувати у виробництво біотехнологічні методи розмноження генетично цінних тварин, збереження локальних порід.

Основні завдання навчальної дисципліни: засвоїти суть відтворення тварин, його фізіологічні прояви та патологічні відхилення, їх зв'язок з умовами годівлі, утримання, догляду та використання, дією на них ендогенних та екзогенних факторів, вивчити питань реалізація яких здійснюється шляхом штучного осіменіння, профілактики безпліддя, спрямованої регуляції відтворювальної функції тварин.

Заплановані результати навчання:

Фахова компетентність:
Здатність використовувати спеціальні знання з технології відтворення тварин для успішного проведення заходів із штучного осіменіння сільськогосподарських тварин.
Результат навчання:
РН. Застосовувати знання з відтворення тварин для успішного проведення заходів із штучного осіменіння сільськогосподарських тварин для підвищення ефективності галузі тваринництва.

Програма та структура навчальної дисципліни:

Назва тем	Кількість годин							
	денна форма 204ТВППТ_бд_2021, 204ТВППТ_бд_2019				заочна форма 204ТВППТ_бз_2021			
	усього	у тому числі			усього	у тому числі		
		л	лаб.	с.р.		л	лаб.	с.р.
Тема 1. Введення в дисципліну. Фізіологічна функція органів статеві системи самців	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 2. Фізіологічна функція органів статеві системи самок. Статевий цикл	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 3. Фізіологічні основи використання племінних плідників	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 4. Фізіологія та біохімія сперми	16	2	4	10	13	-	-	13
Тема 5. Техніка та методи одержання і зберігання сперми	14	2	2	10	15	-	2	13
Тема 6. Природне осіменіння тварин. Запліднення	12	2	-	10	15	2	-	13
Тема 7. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	14	2	2	10	13	-	-	13
Тема 8. Технологія штучного осіменіння самок	22	2	10	10	15	2	-	13
Індивідуальні завдання (контрольна робота)	-	-	-	-	10	-	-	10
Усього годин	120	16	24	80	120	4	2	114

Оцінювання результатів навчання

Форми контролю результатів навчання

Денна форма навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	
РН	60	40	100
Разом	60	40	100

Заочна форма навчання

Результати навчання	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	
РН	10	40	50	100
Разом	10	40	50	100

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Денна форма навчання

Назва теми	Вид навчальної роботи здобувачів вищої освіти		Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Введення в дисципліну. Фізіологічна функція органів статеві системи самців	5	5	10
Тема 2. Фізіологічна функція органів статеві системи самок. Статевий цикл	5	5	10
Тема 3. Фізіологічні основи використання племінних плідників	5	5	5
Тема 4. Фізіологія та біохімія сперми	10	5	10
Тема 5. Техніка та методи одержання і зберігання сперми	5	5	10
Тема 6. Природне осіменіння тварин. Запліднення	-	5	10
Тема 7. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	5	5	15
Тема 8. Технологія штучного осіменіння самок	25	5	30
Разом	60	40	100

Заочна форма навчання

Назва теми	Вид навчальної роботи здобувачів вищої освіти			Разом
	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Контрольна робота	
Тема 1. Введення в дисципліну. Фізіологічна функція органів статеві системи самців	-	5		5
Тема 2. Фізіологічна функція органів статеві системи самок. Статевий цикл	-	5		5
Тема 3. Фізіологічні основи використання племінних плідників	-	5		5
Тема 4. Фізіологія та біохімія сперми	-	5		5
Тема 5. Техніка та методи одержання і зберігання сперми	-	5		5
Тема 6. Природне осіменіння тварин. Запліднення	-	5		5
Тема 7. Штучне осіменіння сільськогосподарських тварин	10	5		15
Тема 8. Технологія штучного осіменіння самок	-	5		5
Контрольна робота			50	50
Разом	10	40	50	100

Викладач здійснює контроль за якістю знань та вмінь здобувачів вищої освіти за 100-бальною шкалою, 2-х бальною шкалою та ЄКТС.

Форма проведення підсумкового контролю згідно робочого та навчального плану залік. Тобто в сумі здобувач вищої освіти за вивчення дисципліни отримує максимум 100 балів.

Поточний контроль успішності здобувачів вищої освіти здійснюється за видами навчальної роботи:

- виконання лабораторних робіт та їх захист:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
<i>Денна форма навчання</i>	
5	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
4	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь.
3	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь з невеликою кількістю неточностей.
2	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня.
1	Виконані не всі завдання, відповідь нижче середнього рівня, не може відповісти на додаткові питання.
<i>Заочна форма навчання</i>	
10-9	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, відмінна відповідь.
8-7	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь.
6-5	Виконані всі завдання, викладені результати та висновки по роботі, добра відповідь з невеликою кількістю неточностей.
4-3	Виконані не всі завдання, відповідь середнього та нижче середнього рівня.
2-1	Виконані не всі завдання, відповідь нижче середнього рівня, не може відповісти на додаткові питання.

- виконання завдань самостійної роботи:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
5	Повністю розкрита відповідь, відмінне виконання завдань самостійної роботи, чітка повна відповідь на додаткові запитання
4	Повністю розкрита відповідь та відмінне виконання завдань самостійної роботи
3	Розкрита відповідь та повне виконання завдань самостійної роботи, допускаються невеликі неточності
2	Питання розкриті не повністю, не виконані деякі завдання
1	Питання розкриті не повністю, виконано менше 20% завдань

- виконання і захист контрольної роботи для заочної форми навчання:

<i>Кількість балів</i>	<i>Критерії оцінювання</i>
50-40	Зміст контрольної роботи відповідає варіанту, теоретичні аспекти проблеми розкриті, залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, довідників, періодичних видань та мережі Internet, текст контрольної роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог, студент спроможний чітко та стисло викласти основні результати, та надає повні, глибокі, обґрунтовані відповіді на поставлені питання.
39-28	Зміст контрольної роботи відповідає варіанту, теоретичні аспекти проблеми розкриті, залучені матеріали навчальних підручників та посібників, монографій, довідників, періодичних видань та мережі Internet, текст контрольної роботи оформлено у відповідності до встановлених вимог, у процесі захисту студент виявив вміння логічно мислити, проте у відповідях допустив незначні неточності.
27-20	Зміст контрольної роботи відповідає варіанту, теоретичні аспекти проблеми розкриті, залучені матеріали навчальних підручників та посібників. При цьому у відповідях недостатньо точно були сформульовані причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, оперування фактами відбувалося на рівні запам'ятовування.

19-10	Контрольна робота відповідає основним встановленим вимогам. Під час захисту студент не знав більшої частини матеріалу контрольної роботи, не вмів встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами, завчив матеріал без його усвідомлення.
9-1	Контрольна робота та її захист не відповідають основним встановленим вимогам: студент не знав більшої частини матеріалу контрольної роботи, не вмів встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між явищами та процесами.

Схема оцінювання рівня навчальних досягнень здобувача вищої освіти

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за 2-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
	залік	Оцінка ЄКТС	Пояснення
90-100	зараховано	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
82-89		B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
74-81		C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
64-73		D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
60-63		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
35-59	не зараховано	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
1-34		F	Незадовільно (з обов'язковим повторним опануванням освітнього компонента)

Трудомісткість:

Загальна кількість годин – 120 год.

Кількість кредитів – 4,0.

Форма семестрового контролю – залік.

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо термінів виконання та перескладання: усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75 % від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час виконання робіт заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування. Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: <https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrocheshnist> Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. У разі виявлення факту плагіату здобувач вищої освіти отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати його.

Політика щодо відвідування: відвідування занять є обов'язковим; при наявності індивідуального графіку співпраця здобувача та викладача відбувається згідно даного графіка.

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої / міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та / або індивідуальними запрошеннями.

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо.

Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Презентації, відеоролики.

Рекомендовані джерела інформації:

Основні

1. Журавель М. П. Технологія відтворення сільськогосподарських тварин. Київ, 2005. 386 с.
2. Корейба Л. В. Практичне акушерство, гінекологія та штучне осіменіння сільськогосподарських тварин: навчальний посібник. Дніпропетровськ. 2016. 220 с.
3. Усенко С.О., Васильєва О.О. Біотехнологія та відтворення тварин : навчальний посібник (конспект лекцій). Полтава : РВВ ПДАА, 2020. 107 с.
4. Усенко С.О., Васильєва О.О., Шаферівський Б.С. Біотехнологія, розведення та відтворення тварин : навчальний посібник. Полтава : РВВ ПДАА, 2020. 222 с.
5. Яблонський В. А. Біотехнологія відтворення: навч. посіб. Київ, 2004. 295 с.
6. Яблонський В. А. Практичне акушерство, гінекологія та біотехнологія відтворення тварин з основами андрології. Київ, 2004. 319 с.

Допоміжні

7. Інструкція із штучного осіменіння свиней / відп. за вип. Ю.Ф. Мельник. Київ, 2003. 56 с.
8. Мельник Ю.Ф., Зубець М. В., Буркат В.П. Інструкція зі штучного осіменіння корів і телиць. Київ, 2001. 40 с.
9. Безуглий М. Д. Методи біотехнології відтворення сільськогосподарських тварин. Харків, 2002. 158 с.
10. Калиновський Г. М., Яблонський В. А., Любецький В. Й. Фізіологія та патологія розмноження великої рогатої худоби. Житомир, 2011. 464 с.
11. Слепченко В. М., Бородиня В. І, Михайлюк М. М. Штучне осіменіння птахів. Київ, 2008. 40 с.
12. Слепченко В. М., Бородиня В. І. Сперма. Її отримання, властивості та зберігання. Київ, 2008. 80 с.
13. Яблонський В.А., Хомин С.П., Завірюха В.І. та ін. Біотехнологічні та молекулярно-генетичні основи відтворення тварин. Львів, 2009. 218 с.
14. Goncharenko I., Svyrydenko N., Pelich Y., Shostia A., Getya A., Usenko S. Morpho-biological traits of sexed and non-sexed sperm of Holstein bulls. *Ukrainian Journal of Ecology*, 2021, 11(3).
15. Stoyanovskyy V. G., Usenko S. O., Shostya A. M., Kuzmenko L. M., Slynko V. G., Tenditnyk V. S. Hormonal regulation of prooxidant-antioxidant homeostasis in gilts *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 2020, Vol. 3, № 3. P. 39-43.
16. Usenko S. O., Shostya A. M., Stoianovskiy V. G., Tenditnyk V. S., Birta G. O., Kravchenko O. I., Kuzmenko L. M. Influence of vitamins on the prooxidant-antioxidant homeostasis in boars under the conditions of heat stress. *Ukrainian Journal of Veterinary and Agricultural Sciences*, 2020, Vol. 3, № 2. P. 30-35.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Аграрний сектор України: веб-сайт: URL: <http://agroua.net/animals/catalog/ag-1/a-2/info/aig-14/> (дата звернення 30.08.2022)
2. Журнал «Агробізнес сьогодні»: веб-сайт: URL: <http://www.agro-business.com.ua> (дата звернення 30.08.2022)
3. Інформаційно – аналітичний портал «Milk.UA.info»: веб-сайт: URL: <http://milkua.info/uk/technews/140/> (дата звернення 30.08.2022)
4. Інструкція з охорони праці під час ветеринарних, санітарно-профілактичних робіт та штучного осіменіння тварин: веб-сайт: URL: <http://document.ua/instrukcija-z-ohoroni-praci-pid-chas-veterinarnih-sanitarno-nor12077.html>. (дата звернення 30.08.2022)
5. Концепція розвитку біотехнології відтворення тварин на 2014-2020 роки. Журнал «Організація ветеринарної справи»: веб-сайт: URL: <http://base.dnsgb.com.ua/files/journal/Veterinarna> (дата звернення 30.08.2022)